

ZASAVSKI VESTNIK

LETO V. — ST. 44.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZASAVJA

TRBOVLJE, 6. NOVEMBRA 1952

Ljudska mladina okraja Trbovlje si izbira novo vodstvo

Bližajoči se V. kongres LMJ je postal glavna organizacija Ljudske mladine v našem okraju pred važno nalogo, to je da si izbere novo vodstvo v svojih osnovnih organizacijah in okrajno vodstvo.

Organizacijska struktura Ljudske mladine je pokazala v našem okraju mnogo hib. Na osnovi analize stanja v mladinskih organizacijah se je okrajno vodstvo mladine skupno z OK KPS odločilo, da v naših centrih Trbovlje, Zagorje in Hrastnik uradi organizacijsko obliko Ljudske mladine na ta način, da prenese dosežane dejavnosti mladine iz obratov in podjetij na terenska področja.

Tako se v Trbovljah predvideva štiri večje terenske organizacije, v Zagorju tri, v Hrastniku pa dve. Poleg tega ostanejo kot samostojne organizacijske enote še v nadalje osnovne organizacije mladine po naših vaseh, po možnosti v območju ljudskih občin, kjer bi predstavljale vsakakor bolj strnjene in močnejše enote, ki bodo imele večje možnosti vsestranske dejavnosti. Ravno tako ostanejo še v nadalje osnovne organizacije Ljudske mladine na gimnaziji, v rudarsko-industrijskih šolah itd. Tako bi imeli v našem okraju 40 osnovnih organizacij mladine namesto dosedanjih 60.

Ta nova organizacijska struktura Ljudske mladine je nujna posledica iskanja novih, širših oblik dela. Dejavnost mladine po naših obratih in podjetjih je bila preozka, imeli smo v njih le preveč primerov dupliranja sindikalnih ali pa partijskih sestankov, druga ovira za uspešno delo pa je bila oddaljenost stalnih bivališč mladine od obratov in podjetij. Z novo, na terene porazdeljeno organizacijsko obliko bo mogoče zajeti večje število članov v Ljudsko mladino, pa tudi delo v organizaciji bo bolj vsestransko in širše.

To so bile glavne misli okrajnega plenuma Ljudske mladine. Da se izvedejo sprejeti sklepi, so mestni komiteji mladine ob pomoči partijskih komitejev in partijskih sekretarjev že začeli z delom na terenu. Potrebno je bilo postaviti začasne sekretarje, da pripravijo predvolilne sestanke. Imenski popis na določenem terenu živeče mladine in članov LMJ je ena izmed osnovnih nalog, če hočemo zajeti v bodoče delo vso mladino. Sestanki s mladimi člani Partije, ki morajo sestavljati jedro mladinskih osnovnih organizacij, se po terenu že vrše. Prav tako so predvidena predvolilna zborovanja mladine po naših centrih.

Vsekakor bi bilo na terenu lahko storjeno že mnogo več, kar ni prav nič v čast našim mestnim vodstvom, ki bi zamogli v času, ko se pripravljamo na V. kongres LMJ in smo se pripravljali na VI. kongres naše Partije storiti mnogo več. Čas, ki nas še loči od okrajne konference mladine, je zelo kratek, potrebna pa so temeljite priprave za volilne konference še posebej v naših centrih. Nujno je, da se v večji meri poslužimo dosežanih mladinskih aktivnosti po obratih in podjetjih, aktiviziramo jih moramo za priprave na volitve ter jim pojasniti njihovo vlogo na terenu. Le tako bodo mladinske konference uspešne in plodnosne ter dale pečat mestu, ki naj ga Ljudska mladina zavzame na terenu.

Polšnik se pripravlja na volitve

Polšnik, lepa gorska vas, kjer še do danes niso odstranili sledov iz divljanja okupatorskih hord po naši zemlji, se živahno pripravlja na volitve v občinske odbore.

Na dosedanjih sestankih v Polšniku so pregledali delo odborov in uspeli na gospodarskem področju ter pripravili načrte za bodoče delo. V teh načrtih se odraža prizadevanje dvigniti gospodarsko moč občine ter politično zavest občanov. Pohvalna je zavest odborov in volivcev, da je občino treba gospodarsko okrepiti, da bo v bodoče sposobna reševati vse potrebe občine z lastnimi silami in sredstvi. Naj omenimo le nekaj takih gospodarskih ukrepov, ki so jih začeli izvajati ali pa so jih že izvedli v ta namen: KZ je kupila novo, v kateri namenovali urediti 10 do 12 sob za tuje, zgraditi kopalni bazen in tako omogočiti našim delovnim ljudem iz naših revirjev prijeten oddih v tej lepi vasi. Nadalje nameravajo izgraditi vodovod in elektrificirati svoje naselje. Prav tako so si nakupili potrebne stroje za predelavo mleka, ker jim je nemogoče redno odvažati mleko v naše revirske centre. Razen tega imajo v načrtu še druge gospodarske ukrepe, ki bodo v korist občini in skupnosti.

Pregledali so tudi vrste članstva v množičnih organizacijah in ugotovili, da imajo že mnogo ljudi, ki niso člani OF, AFZ, ZB itd., a imajo pogoje, da to postanejo. Člani Partije in OF so zato sklenili, da bodo do bližnjih volitev pomnožili svoje vrste, istočasno pa izločili iz svoje srede vse tiste, ki s svojim političnim zadržanjem in reakcionarno miselnostjo ne sodijo v te vrste. Sicer so taki ljudje le redke garjave ovce, ki jim je ljudska oblast trn v peti. Te in njim podobne, ki v svoji zakrknjenosti sledijo navodilom vataških podrepanikov, na svojih sestankih razgaljujejo in šibajo. Vsem tistim pa, ki napovedujejo in pričakujejo, da bodo v letu 1954 tudi sami kandidirali za zupanarje, sporočajo, da se zelo modro in dolga račun brez krčmarja, ker socialistična demokracija ne ustvarja za take gospodarstvenike nobenih pogojev in zastoj nasledajo sovražni propagandi. V Polšniku so doslej in bodo v prihodnje vodili občino tisti, ki so za socialistično graditev in so že s svojim dosedanjim delom dokazali, da so predani borbi za socializem.

Na dosedanjih zborih volivcev so postavili vredne kandidate. Najboljšeje reakcionarne elemente iz Sp. Mamoša so hoteli prodreti

Živahne priprave za volitve v Trbovljah

Področje mestne občine Trbovlje je razdeljeno za bližnje volitve v občinske in mestne ljudske odbore na 35 volilnih enot. Pretekli teden so bili po vseh teh enotah zbori volivcev, ki so večinoma dobro uspeli, akoravno udeležba ni bila povsod zadovoljiva. Na vseh zborih je sodelovalo nad 2000 volivcev. Dobra stran teh sestankov je bila, da so nanje prišli vsi, tako stare mamice in upokojenci, prav tako tudi naše gospodinje in rudarji ter ostali delavci in uslužbenci iz vseh področij naše gospodarske dejavnosti. Vse to je dalo tem zborom volivcev drugačen pomen kot običajno. Na teh zborih so volivci predlagali kandidate za bodoči odbor mestne ljudske občine Trbovlje.

V diskusiji so navzoči iznašali razna vprašanja in predloge. Največ je bilo pač govora o ureditvi trboveljskega vodovoda, ki je posebno pereče vprašanje za vsa višje ležeča naselja in kolonije. Volivci so nadalje predlagali, naj se uredi ceste in poti v ta naselja, prav

tako pa tudi razsvetljava na teh dohodih.

Povsod so hvalili gradnjo in tlakovanje nove glavne ceste, opozarjali pa na to, da mora biti delo na glavni cesti bolj ekspanzivno, prav tako pa je treba paziti tudi na kvaliteto opravljenega dela. Volivci so pokazali vse razumevanje za razne težkoče, s katerimi se je borila mestna občina. Navzoči so izrekli še željo, naj se vsa za prihodnje proračunsko leto določena javna dela predhodno prediskutirajo na zborih volivcev.

Ti sestanki so razgibali volivce mesta Trbovlje. Tako se obeta tudi izboljšanje političnega in ostalega dela s prenosom te dejavnosti na štiri terenske aktivne. Rezultati nove organizacijske oblike dela so že vidni, kjer je treba izreči priznanje političnemu aktivu v Zgornjih Trbovljah ter na Dobrni, prav tako v Spodnjih Trbovljah, medtem ko je to delo v centru Trbovlje manj razgibano. Vsekakor pa ima politični aktiv Trbovlje-center od vseh najtežje delo, saj je prevzeta dediščina na tem delu Trbovljev kaj slaba.

V Loki pri Zidanem mostu so revolucionarni

Na razširjeni seji občinskega ljudskega odbora v Loki so razpravljali o važnih nalogah ljudskega odbora, o pripravah zborov volivcev in o kandidatih za bližnje volitve. Teren so razdelili na osem volilnih enot, na katerih naj določeni občinski odborniki poročajo o delu ljudskega odbora. Ti zbori so bili v vseh osmih volilnih enotah v nedeljo, 26. oktobra. Prisostvovali so jim tudi okrajni aktivisti.

Živahno je bilo na zboru volivcev v sami Loki, na sedežu občine. Tukaj so med drugim sklenili, naj se Spodnji Celovnik, ki je oddaljen od Zgornjega Celovnika, priključi Loki, kar se je tudi zgodilo.

Vse zbornice so volivci opravili uspešno razen v Račici. Na vseh pa je bilo opaziti, da ljudski odborniki niso prišli na sestanke zadostno pripravljeno, saj niso znali povsod pojasniti volivcem pomena novih gospodarsko-političnih ukrepov naše oblasti, prav tako ne našega davčnega vprašanja. Razni protiljudski elementi namreč širijo med kmeti govorice o nepravilno odmerjeni IV. akontaciji letošnjih davkov. Tako je bilo tudi na zboru volivcev, kjer so nekateri večji kmetje hoteli prepričati občinske ljudske odbornike in okrajnega aktivista, da je davčna osnova previsoka in da IV. akontacije ne morejo plačati. Ker pa se je okrajnemu aktivistu to krčanje in razdiranje zbornice zdelo ne presunljivo, je drugi dan odšel na občino, da dožene resnico. In kaj je ugotovil? Dognal je, da imajo vsi ti ljudje predpisano nižjo davčno osnovo kot pa po sestanki v višjih hribovitih predelih. To je dalo povod za natankošnje raziskavo, vprašanja. Tako so na terenu in na občini ugotovili, da so se davki v tej občini doslej predpisovali le po obrazu ne pa po dejanski zmogljivosti posestnikov. Vaščani vedo povedati o neki zlahki na občini, ki je delala zelo pristransko in razdirala svoje sorodnike, kar bo treba raziskati.

V Račici so si mogočeli hoteli prepričati zbor volivcev, da so bili po suhi zubi prizadeti, kar pa ne ustreza resnici. Zbor volivcev so hoteli javno razbiti, kar je pokazal s svojim vedenjem videni Friderik Gričar, zet Gvida Krapca iz Račice. Malokdaj je opaziti tega možakarja na kakšnem sestanku — prejšnjo nedeljo pa je ta smučenič na zboru volivcev kričal, da si ne more kupiti niti hlače, še manj pa hrane, hkrati pa je hvalil predprilsko Jugoslavijo.

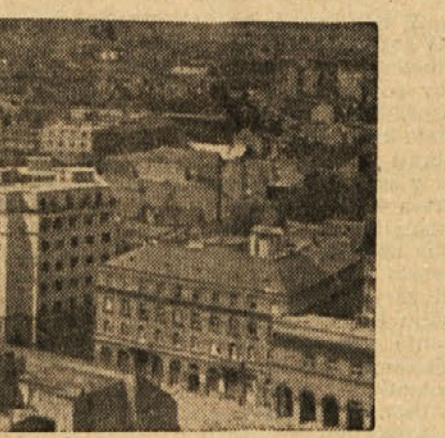
S svojim nastopom je ta mož napravil zelo slab vtis ter je hotel na vsak način razbiti sestanek. Zaradi tega smo si ga zapomnili. Ugotovili smo, da je mož zaposlen pri železnici v Zidanem mostu. Njegovi nekateri dohodki znašajo 9100 din. Kot zet tov. Krapca stanuje v njegovi hiši zastoj, vso povratno ima prav tako brezplačno, enako tudi mleko

in krompir. Baje bo podedoval tudi Krapčovo posestvo. V kraju govorijo, da je Gričar velik pretopač, pijanec in ženskar. Iz tega razloga je povsem razumljivo, da mu mesečni prejemki ne zadoščajo. Če pogledamo preteklost tega moža, se vprašujemo, če je upravičen, da kritizira. Leta 1941 je nastopil službo v Zidanem mostu. Leto pozneje je bil službeno premeščen na Dunaj, nato pa je odšel v nemško vojsko, kjer je ostal do jeseni leta 1944, na kar je prišel v angleško ujetništvo, kjer je ostal do osvoboditve. Za našo skupnost ni napravil ničesar, zato mu ne dovoljujemo, da bi kritiziral in razbil naše sestanke.

Po osvoboditvi se je poročil z Milko Krapc. Njo poznamo; zelo dobra aktivistka je bila in članica KP. Na dobrem znanju so bile tudi njene sestre in stariši. Odkar pa se je poročila z Gričarjem, je vse drugače; zabarnil ji je vsako delovanje v množičnih organizacijah, tako da sedaj ne dela nikjer in je pod vplivom svojega moža postala tudi sama hladna proti naši skupnosti. Zaradi nepravilnega odnosa do naše skupnosti in kritike je bila izključena iz članstva Partije — vse to pa po zaslugi svojega moža.

Kakor smo že večkrat pisali, raste danes v Trbovljah iz nekdanjih malih rudniških strojnih delavnic velika moderna tovarna za rudarske stroje. Strojna tovarna »Miha Marinko« je to, ki bo s svojimi proizvodnimi nalogami in izdelavo najrazličnejših rudarskih strojev in mehanizacijskih naprav tesno povezana skoraj z vsemi rudniki naše države. Ze letos, ko tovarna še ni v celoti dograjena — saj je za to treba več let — je prihranila naši skupnosti več milijonov dragocenih deviz s produkcijo najrazličnejših rudarskih strojev, ki smo jih poprej kupovali za drag denar v tujini. V Jugoslaviji doslej še nismo izdelovali kompletnih rudniških separacij, kar je ravno ena izmed glavnih nalog strojne tovarne v Trbovljah. Letošnje leto je konstrukcijski biro tovarne pripravil potrebne načrte, nato pa so takoj začeli z izdelavo popolnoma nove separacije za rudnik črnega premoga Pičanji pri Raši. Strojno in vso ostalo opravo za to separacijo bo Strojna tovarna izdelala do meseca marca prihodnjega leta, nakar bodo začeli z njeno montažo. Ta separacija je obsežna in bo večja od trboveljske.

Ob pričelku VI. kongresa v Zagrebu

Ob prisotnosti preko 2000 delegatov in okoli 1000 gostov se je 2. novembra dopoldne v posebno za to priložnost prirejeni dvorani v posebej za to priložnost prirejeni dvorani zagrebškega velešeha pričel VI. kongres Jugoslavije.

Kongres je otvoril generalni sekretar KP Jugoslavije, tovariš Tito. Ob začetku so delegati z molkom počastili spomin padlih borcev-komunistov. Izvolili so 33-člansko delovno predsedstvo in razne komisije.

Kongres razpravlja o borbi komunistov Jugoslavije za socialistično demokracijo (referent tovariš Tito), sprejel pa bo tudi nov statut in obravnaval nekatera organizacijska vprašanja (referent tovariš Ranković), Na

Kako se pripravljajo za volitve v ljudske odbore v Zagorju

V Zagorju in okolici so priprave za volitve v ljudske odbore v polnem razmahu. Na področju mestne občine Zagorje so že izbrali na zborih volivcev kandidate v vseh 23 enotah (volilnih). Razen dveh, so izbrali vse kandidate, ki jih je predlagala Osvobodilna fronta. Enega niso potrdili, ker ga volivci niso dobro poznali, v 17. volilni enoti pa je izpadel en kandidat, ker je bil na predlog nekoga tovariša izbran drug kandidat, ker nima potrebnih moralno-političnih kvalifikacij za odbornika ljudskega odbora. Povsod je bila zadovoljiva udeležba. Odborniki ljudskega odbora so dali politična in gospodarska poročila, na podlagi katerih se je razvila živahna diskusija — znamenje, da se volivci zanimajo za vse tekoče, zlasti pa gospodarske probleme.

Na zborih volivcev v industrijskem centru Zagorje so volivci predvsem kritizirali pomanjkljivosti na vodovodu, zaradi česar je preskrba z vodo nezadostna. Zahtevali so, da se dela na obnovi starega vodovodnega omrežja nadaljujejo in graditev dopolnilnega vodovoda končno začne, da bo Zagorje v doglednem času imelo dovolj vode, ki so sedaj mnogokrat občutno primanjkuje. Volivci so se pritoževali tudi zaradi stalnih motenj v električnem omrežju, zaradi česar trpi redna razsvetljava. Zahtevali so dopolnilno električno razsvetlavo na nekih prometnih mestih. Pritožili so se tudi zaradi nesocialističnega postopka organov DES, ki kontrolirajo uporabo električnih naprav v stanovanjskih prostorih. Pri tem namreč nastopajo ponesrečeni in profesorji so obravnavali vprašanje topliške šole, ki je nujno potrebna obnovitve. Tudi predmeta je, ker je v njej gimnazija. Predlagali so, da se začne redno misliti na zidanje primerne stavbe za gimnazijo. Zahtevali so tudi, da bi dobili prosvetni delavci potrebna stanovanja — V 11. volilni enoti so predlagali, naj izvolijo odbornike, ki bodo gledali na skupnost, ne pa samo na svoje družino. V volilni enoti so med drugimi važnimi vprašanji načeli vprašanje razširitve kulturne dejavnosti med delavstvom.

Na zborih volivcev v okoliških vaseh so poleg drugih vprašanj največ razpravljali o davkih ter se ponekod razburjali zaradi navideznega visoke 4. akontacije. Ko pa so jim aktivisti pojasnili, da kmetije v primeri z delavci plačajo na svoje dohodke sorazmerno zelo majhen delež in da so njihovi prispevki za skupnost minimalni, so se kmalu zadovoljili. V Ravenski vasi nad Trbovljem so se kmetovalci pritožili, da jim prideleke uničuje praž iz cementarne v Trbovljah. Tudi dim in plini iz elektrarne v Trbovljah delajo škodo na pridelekih. Elektra v Trbovljah

sicer za to delno odškoduje kmetovalce, medtem ko predstavniki cementarne izjavljajo, da praž iz tovarne ne škoduje pridelekom. Volivci pravijo, da ni pravilno, da se jim v takih pogojih davek odmerja po istem merilu kot drugim.

V volilni enoti Kotredž je davčna komisija baje previsoko odmerila davek trem kmetovalcem (Franc Barlič, Ernest Forte in Alojz Kuder) medtem ko je premalno obdani nek drugi kmetovalec Anton Drnovšek iz Kotredže. Predlagali so tudi ustanovitev otroškega vrta v Kotredžu.

Priprave za volitve so živahne tudi v zagorskem sektorju. Doslej je imel zbor volivcev na katerih so izbrali kandidate za ljudske odbore že skoraj v vseh volilnih enotah. Zbori so potekali v redu.

V občini Mlinše so na zboru v volilni enoti pod Sv. Goro poudarili potrebo zgraditve bazena v vasi Ravne, da bi ob požaru imeli akumulirano vodo. Nekateri kmetje so pokazali nerazumevanje za današnje probleme pri graditvi socializma. Kmetovalca Rebolj in Oček sta v imenu frontovcev zahtevala za svobodno cenovno električno razsvetlavo, češ da imajo že v vseh cerkvaht razsvetlavo. Kmetovalec Oček je celo izjavil, da ne bodo šli voliti, ako cerkev ne dobi električne razsvetljave. Ta opomba je popolnoma neumestna, saj je znano, da dobi električno luč vsak, kdor plača stroške zanjo. Vemo pa tudi to, da je duhovščina zelo malo prispevala pri elektrifikaciji naših krajev, zato tudi ni mislila, da bi jim kdo dal brezplačno električno luč. V zvezi z zbori v bližnjih in bližnjim volitvam so imele članice AFZ v Mlinšah sestanke, na katerem so med drugim razpravljale o organiziranju gospodinskih tečajev, o prireditvi zdravstvenih predavanj ter o pripravah za Novoletno jelko.

V občini Čemšenik so imeli frontni sestanek, na katerem je prišlo do izraza slabo razpoloženje proti vodstvu domačinov. Pritoževali so se tudi zaradi odmerjene davka; odmerjen jim je bil baje na parcele, ki so bile nekako orne njive in travniki, sedaj pa so pogozdene.

V občini Kolniše so na zboru volivcev govorili o potrebi izgradnje vodovoda. Tudi cesta v Dolnje vas je potrebna popravila. Zborovanje je ovrhal z raznimi neumestnimi medklici tov. Drnovšek.

V občini Senožeti so izbrali kandidate v eni volilni enoti. Na zboru volivcev so zahtevali rešitev najbolj perečega vprašanja, namreč elektrifikacijo posameznih vasi ter popravilo cest s prostovoljnimi delom. V ostalih enotah bodo zbori volivcev v najkrajšem času.

Dosedanji rezultati zborov volivcev in izbira kandidatov kažejo, da ima ljudstvo polno razumevanje za probleme, ki jih prinaša s seboj postopna graditev socializma. Zbori so tudi pokazali, da kmetije in delavci zapuajo v našo ljudsko oblast in jo tudi podpirajo, kjer koli je potrebno. Kjer so ljudje družničnega mišljenja, je to le posledica nezadostnega političnega dela med delovnimi množicami, ponesod na tudi sovražna propaganda, ki pa se doslej pokazala tako neznanja, da ni vredno govoriti o njej.

O tovarni, ki pomaga varčevati z dragocenimi devizami

Vredno je omeniti nadalje izdelavo začasne separacije v tej tovarni za rudnik Velenje. To so napravili v rekordnem času, tako da bodo v Velenju lahko začeli z delnim izkoriščanjem tamkajšnjega novega centralnega jaska. Pa ne samo za rudnike Slovenije in Istro, tudi za rudnik Kreko v Bosni izdelujejo v Trbovljah drugo veliko separacijo in bunkske instalacije s proizvodno zmogljivostjo, ki presega trboveljsko premogovno pralnico za petkrat. Kako velika je ta za rudnik Kreka določena naprava, vidimo že iz tega, da je tovarna »Miha Marinko« samo za separacijske naprave te velike premogovne pralnice porabila 50 vagonov železa.

Poleg velikih separacij pa je tovarna pred kratkim prevzela v delo še separacije manjšega obsega. V kolikor bo dopuščal razvoj in izgradnja tovarne, se bo ta še v večji meri specializirala na gradnjo novih modernih separacij s sodobnimi izbiralnimi in pralnimi metodami. Razvoj tovarne je usmerjen v gradnjo takih modernih rudniških separacij, ki so za našo državo še novost, zraven pa pridobitev za našo narodno gospodarstvo.

Mogočen je pogled na gradbišče novih objektov naše Strojne tovarne, ki bo postala ena izmed največjih tovarn za rudarske stroje na Balkanu. Če si ogledamo izdelke te tovarne, vidimo, da je njeno delovno področje široko in veliko. V tovarni nastajajo vedno novi proizvodi. Tako bo prišla v tovarno na vrsto tudi izdelava naprav za separiranje rudniških nekovin. Uvajajo se razni novi stroji, kot na primer drobilci, magnetni separatorji, cikloni in še druge strojne naprave. Nekaj posebnega pa odlikuje to tovarno, t. j. da opravi vsa naročila v dogovorjenem roku, kjer je vredno pripomniti, da jih nobena inozemska tovarna ne izvrši v tako kratkem času. Velike razvojne možnosti stoji pred tovarno »Miha Marinko«, če pogledamo širok po Jugoslaviji separacije po naših rudnikih, opazimo, da jih je 75 odstotkov zastarelih; pri obnavljanju teh pralnic bo strojna tovarna v Trbovljah odigrala pomembno vlogo.

Mehanizacija rudnikov — temelj naprednega gospodarstva

S povečanjem in razširjenjem mehanizacije po naših rudnikih bo mogoče povišati in izboljšati proizvodnjo premoga ter njegovo kakovost, na drugi strani pa pomeni ta modernizacija seveda pomenitev produkcije. Strojna tovarna v Trbovljah je prišla pred ne-

давним na originalno zamisel: na njeno pobudo je odšla na potovanje po Jugoslaviji posebna skupina strokovnjakov, da si ogleda rudnike v naši državi in ugotovi njihove potrebe po modernizaciji in mehanizaciji strojnih naprav. V tej komisiji so bili univerzitetni profesor inž. Karel Slokan, glavni inženir Strojne tovarne tovariš Franc Golli, strokovnjak za jamske objekte inženir Gostiša ter šef komercialnega oddelka v tovarni. To je bil prvi obisk rudnikov po naši državi, ki je imel nalogo ugotoviti potrebe naših rudnikov v pogledu mehanizacije, na drugi strani pa je bil namen tega potovanja približanje proizvodnje tovarne v Trbovljah potrebam naših rudnikov. Ta strokovna komisija je ugotovila, da proizvodna zmogljivost posameznih rudnikov še daleč ne dosega produktivskih možnosti v državah z visoko razvito mehanizacijo. Vzrok majhne kapacitete naših rudnikov je iskati predvsem v pomanjkljivi mehanizaciji, kar pa je pripisovali seveda tudi okoliščinam, da pri nas kadre za ta dela šele ustvarjamo.

Kaj bo podjetje proizvajalo v bodoče?

Strojna tovarna v Trbovljah je letošnje leto začela z izdelovanjem modernih gumijastih transportnih trakov za jame. V tujini pa so v tem pogledu napravili še korak naprej: preorientirali so se na izdelavo jamskih verižnih transporterjev. Na produkcijo takšnih jamskih transportnih naprav namerava preiti tudi tovarna »Miha Marinko« v najbližjih mesecih. To vprašanje v tovarni že proučavajo in tudi že izdelujejo prototipe verižnih transporterjev, ki jih bodo najprej preizkusili na rudniku Trbovlje, nato pa bo tovarna v primeru dobrih uspehov teh poskusov začela s serijsko izdelavo teh verižnih transportnih priprav. Uvedba teh transporterjev obeta biti za naše rudnike velikega pomena, kajti z njihovo uporabo se bo pridobivanje premoga dvignilo in pocenilo, kar bo seveda pozdravila naša industrija, ki troši premog, prav tako pa tudi naši delovni ljudje, ki jim premog služi za kurjavo doma.

Pa ne samo te strojne izdelke, še druge naprave bo proizvajala trboveljska strojna tovarna, tako na primer jamske zasekavalne stroje, mehanične nakladalne priprave, železne stojke za jame itd. Seveda bo realizacija teh naročty izvedljiva v bližnji bodočnosti le tedaj, če bo izgradnja tovarne potekala po določenem programu oziroma če bo podjetje dobilo vse potrebne kredite za nadaljevanje na 2. strani.

U zadnjih dneh po svetu

JUGOSLAVIJA V EKONOMSKO-SOCIALNEM SVETU OZN

Generalna skupščina Združenih narodov je letos spet izvolila 6 novih članov ekonomskega-socialnega sveta. Na glasovanju za šest članov, ki je trajalo več dni in ker ni nobena država dobila potrebnega števila glasov, je po volitvi borbi med Jugoslavijo in Češkoslovaško bila izvoljena za članice Jugoslavija s 40 glasovi, medtem ko jih je Češkoslovaška dobila le 18. Izvolitev naše države v ekonomsko-socialni svet Združenih narodov je Jugoslaviji velike mednarodne priznanje, saj je ta svet OZN eden od šestih glavnih teles organizacije Združenih narodov in odgovarja za izvajanje sklepev gospodarskega in socialnega značaja OZN. Brez dvoma bo sodelovanje Jugoslavije plodovito pri izvažanju velikih socialno-ekonomskih načrtov za blaginjo vsega človeštva in mir med narodi.

JUGOSLAVIJA PREDLAGA UZAKONITEV UREJENIH DIPLOMATSKIH ODNOSOV

Jugoslovenska delegacija je na Generalni skupščini OZN stavila predlog o uzakonitvi pravih diplomatskih odnosov in imunitet. Predlog je obrazložil in podrobno utemeljil vodja jugoslovenske delegacije, ki je na mnogih primerih opozoril, da Sovjetska zveza in njeni sateliti zadnja leta sistematično teptajo diplomatska pravila in s tem ogrožajo svetovni mir. Odbor za pravna vprašanja je predlogu dodal še dopolnila drugih držav. V predlogu so zahtevali od komisije za mednarodno pravo, da sumprej prične z delom uzakonitve vprašanj o diplomatskih odnosih in imuniteti.

STIRI VPRAŠANJA O KOREJI

Debata o Koreji se nadaljuje v Generalni skupščini OZN ter se je osredotočila na vprašanje repatriacije vojnih ujetnikov. Britanski zastopnik Selwin Lloyd je sovjetskemu zunanjemu ministru Višinskemu ob tej priliki zastavil štiri vprašanja. Odkrit odgovor nanje bo zelo koristen za rešitev korejskega problema. ZSSR naj odgovori predvsem, ali priznava, da je repatriacija vojnih ujetnikov edino vprašanje, ki ovira sklenitev sporazuma o premirju, ali meni, da morajo biti vsi vojni ujetniki repatriirani, če treba tudi z uporabo sile, ali pa če severnokorejska in kitajska delegacija še naprej vztrajata na zahtevi, da se repatriirajo vsi ujetniki. Stališče glede tega korejskega vprašanja sta mednarodne manjštine v laboru OZN in komunističnega bloka. Bliznja bodočnost bo pokazala, v koliko in za kako ceno bo Sovjetska zveza voljna popustiti pravični zahtevi svobodoljubnih narodov, da se tudi na Koreji uveljavi načelo o prostovoljni, ne pa nasilni repatriaciji vojnih ujetnikov.

BRITANSKA POMOČ ZA JUGOSLAVIJO

Po uradnem sporočilu je Velika Britanija dala Jugoslaviji na razpolago 2.250.000 funtov sterlingov, kar je polovica britanskega dela tristranske pomoči Jugoslaviji za razdobje od 1. julija 1952 do 30. junija 1953. Velika Britanija je v celoti sprejela predlog jugoslovenske vlade o uporabi teh odobrenih sredstev za nakup blaga, kar bo znatno olajšalo preskrbo našega gospodarstva s surovinami.

KONEC KRIZE V AVSTRIJSKI VLADI

Dosedanji kancler Figl je sestavil novo vlado, v kateri so isti ministri kakor v prejšnji. Iz izjave predsednika Figla je poznati, da je bil glede proračuna dosežen sporazum med socialisti in ljudsko stranko ter da se je pokazala potreba za razpis novih splošnih volitev, ki bodo verjetno 22. februarja 1953. Novi avstrijski parlament pa so bošel 23. marca 1953.

STAVKA JAPONSKIH RUDARJEV

Japonski rudarji so zahtevali zvišanje mezd. Ker so se porajala razbila, je v promogovorniki Kiusa začelo stavkati 28 tisoč rudarjev, ki so se pridružili ostalim že stavkoječim rudarjem. Skupno stavka sedaj 240.000 rudarjev, izguba na premožu pa presega dnevno 110.000 ton.

SPORAZUM O SUDANU

Te dni je bil med predsednikom egiptovske vlade Nagibom in predstavnikom Sudana El Mahdijem podpisan sporazum o Sudanu, ki določa soglasnost vseh sudanskih strank, da se odločijo splošno volitve do januarja 1954. To tedaj ne bi imel nadzorstvo nad Sudanom odbor, v katerem bi bila dva Sudanca, 1 Egipčan in 1 Britanec.

O tovarni, ki pomaga varčevati z devizami

(Nadaljevanje s 1. strani)
dovršitev projektiranih novih tovarniških objektov, ki je predvidena do konca leta 1953.

Načrte Strojne tovarne smemo samo pozdravljati, saj bo po izgradnji tovarne mehanizacija rudnikov v naši državi močno napredovala. Velikega pomena za mehanizacijo in modernizacijo jugoslovenskih rudnikov je seveda nadalje to, da je tovarna v neposredni bližini velikega trboveljskega rudnika, kjer je mogoče najzje sodelovanje tovarniških strokovnjakov z izkušenimi rudniškimi inženirji, ki najbolje vedo, kaj je našim rudnikom potrebno.

Posvetovanja z rudarskimi strokovnjaki iz Slovenije so zelo koristna

Strojna tovarna »Miha Marinko« posveča vso pazljivost sodelovanju z vodilnimi rudarskimi strokovnjaki z vseh rudnikov Slovenije. Na predlog uprave tovarne se je že vršil tak sestanek z rudarskimi strokovnjaki, ki je prinesel bogate zaključke za nadaljnje delo. Se ta mesec bo drugo posvetovanje z rudarskimi inženirji, kjer bodo obravnavali vprašanje nadomestitve dosedanjih lesenih jamskih stojk z železnimi, ki jih rudniki v tujih državah že uporabljajo. Seveda bo z upeljavo železnih jamskih stojk mogoče ustvariti znatne prihranke lesa, kar je za naše gospodarstvo velikega pomena. Prav tako se bodo na tem sestanku pogovorili o rekonstrukciji in modernizaciji sedanjih separacij naših rudnikov, razpravljali pa bodo nadalje o poglobljanju in opre-

ALI JE MOŽNA POCENITEV TRBOVELJSKEGA PREMOGA

O rudarjih rudnika Trbovelje-Hrastnik je slišati v zadnjem času razmeroma malo, a vendar neutrudno delajo, da izvedejo svojo proizvodno in družbeno nalogo pač kar najbolje. Če upoštevamo vse težave, s katerimi se rudarji borijo vsak dan v jami, potem lahko mirno rečemo, da je 96-97-odstotno doseganje začrtane proizvodnje premoža zanje vsakakor zelo časten uspeh. Važen objektiven razlog, da rudarji tega rudnika ne dosegajo svoje produkcije 100-odstotno, je v zadnjem času med drugim tudi občutno pomanjkanje premogovnih zalog v zahodnem obratu. Če pogledamo odkopno in rudniško storitev na moža in dnino, opazimo, da ta storitev ni nazadovala. V zvezi s tem pa se na rudniku seveda vsak dan postavlja vprašanje, kako dvigniti odkopno storitev v jami, z njo pa končno rudniško storitev na moža, prav tako pa tudi, kako doseči znižanje proizvodnih stroškov in pocenitev premo-

hanizacijske naprave, kakor hitro bo ta tovarna dograjena.

Z vsemi temi vprašanji in ostalimi problemi rudnika, ki jih dnevno proučava njegovo tehnično vodstvo, pa se seveda ukvarja tudi rudniški upravni odbor in delavski svet. Tako je rudniški delavski svet na nekem svojih zadnjih zasedanj podrobno obravnaval tudi vprašanje kvalitete premoža, to pa na pritožbo nekaterih odjemalcev premoža. Rudnik je prejel v zadnjih mesecih od svojih strank več reklamacij glede kakovosti premoža. Zato so ravno tu vprašanje obravnavali na vseh sejah delavskega sveta. Vztrajno raziskovanje, kje je iskati vzroke slabe kvalitete premoža, pa je pokazalo, da leži glavna krivda na samih rudniški separaciji, ki je stara že nad 40 let in je razumljivo tudi že iztrošena.

Uprava rudnika se je zaradi tega odločila za generalno popravilo svoje premogovne pralnice. Da pa ob tem ne

Ob tej priložnosti je prišel do važnega zaključka in sklepa, da h kvaliteti premoža lahko v veliki meri pomagajo sami rudarji na odkopih, to je, da tamkaj skrbno odbirajo iz premoža vso jalovino, kajti znana je stara rudarska rečenica, da je prva rudniška separacija sam odkop v jami. Zato je popolnoma pravilno, da so v novi tarifni pravilnik vnesli novo akordiranje postavko, po kateri bo rudar nagrajen tudi za odbrano jalovino na odkopu. In ravno tukaj se postavlja vprašanje, kako važno nalogo lahko izvrše člani delavskega sveta rudnika ter funkcionarji sindikalne organizacije rudarjev s pojasnjevanjem problematike rudnika rudarskim delavcem. Pred člani delavskega sveta stoji važna vprašanja, namreč, da se živo zanimajo za gospodarjenje svojega podjetja, kako je s kvaliteto premoža, kakšna je njegova cena, kako naj se doseže pocenitev produkcije, kakšno je povpraševanje po premožu itd. Zadnja zasedanja rudniškega delavskega sveta, na katerem so se obravnavali in sprejemali popravki tarifnega pravilnika podjetja, so pa pokazala, da se člani delavskega sveta le preveč zanimajo za tarifne postavke in plače, vse premalo pa, kako je s proizvodnjo premoža, njegovo kvaliteto in prodajo, kar ni nič manj važno vprašanje za člane delavskega sveta. Kakor so na eni strani zaključili in sklepi delavskega sveta pozitivni in dobri, tako je ravno prednja ugotovitev šibka stran te važne ustanove, kar se je pokazalo prav ob sprejemanju popravkov k tarifnemu pravilniku.

Glavna bodoča naloga delavskega sveta rudnika naj bi pač bila, kako izboljšati mehanizacijo rudnika, kako zvišati odkopno storitev, kako izboljšati kvaliteto produkta — samo to bo omogočilo zvišanje produkcije in znižanje cene premoža — na drugi strani pa bo tako prizadevanje delavskega sveta omogočilo redno doseganje plačnega fonda, nikakor pa ni glavni namen zasedanj delavskega sveta bitka za višje tarifne postavke in plače, ob njej pa pozabljati in zanemarjati tiste osnovne elemente, od katerih je odvisna višina plačnega fonda, od njega pa višina plače delavca in uslužbenca.

Ob vsem tem, kar smo v prednjih vrsticah povedali, pa mora opraviti veliko vzgojno nalogo med rudarji poleg delavskega sveta tudi sindikalna organizacija rudarjev.

Delavski svet rudnika Trbovelje-Hrastnik

ga, kar bi nedvomno pozdravila vsa javnost, zlasti pa naše delovno ljudstvo — široki potrošniki premoža. Ob problemu, kako dvigniti storilnost rudarja in rudnika, se pa poraja pred tehničnim vodstvom podjetja nego drugo važno vprašanje, in to je, da povečanja storilnosti ni mogoče doseči s še večjim fizičnim delom in naporom rudarja, pač pa da je rudniku nujno potrebna nova, modernjša mehanizacija kot je sedanja. Rudnik Trbovelje-Hrastnik obratuje že več desetletij s svojo staro, danes že izrabljeno in dosluženo mehanizacijo, ki jo je treba vedno in vedno krpiti in popravljati, pa naj si bodo to njegovi jamski zasekavalni stroji ali pa tresalne drče in jamski transportni trakovi, da ne govorimo o težkočah z jamsko razsvetljavo, z zalivalnimi cevmi, z jamskim lesom itd. Z zastarelimi in iztrošenimi stroji in mehanizacijo ni mogoče doseči večje storilnosti v jami. Rudniku je torej potrebna nova, moderna jamska mehanizacija, s katero bo na eni strani mogoče rudarjem olajšati težko fizično delo, na drugi strani pa zvišati z njo storilnost in produkcijo na moža, z njo pa seveda pocenitev pridobljenega premoža.

Kako naj izgleda in kakšna naj bo moderna mehanizacija v jami, so videli letošnje leto rudarski strokovnjaki rudnika Trbovelje-Hrastnik na svojem študijskem obisku v Zahodni Nemčiji. Mehanizacija rudniških jam, s katero bi olajšali in pocenili pridobivanje premoža, pa je, če jo hočemo uvoziti iz inozemstva, silno draga, dostikrat pa jo je zaradi pomanjkanja deviznih dinarjev — ki so državi nujno potrebni v druge, še bolj važne namene — v tujini sploh ni mogoče kupiti. In ravno iz tega razloga bo v bodoče igralo zelo veliko vlogo novo rudarsko gradbeno podjetje, ki se je osnovalo na tem rudniku, prav tako pa Strojna tovarna »Miha Marinko«, ki že danes izdeluje najmodernejše rudarske stroje, ki smo jih do nedavnega uvažali iz tujine, izdelovala pa bo v prihodnosti še ostale jamske me-

bi trpelo obratovanje separacije, je bil storjen sklep, da se najprej temeljito popravi polovica pralnice, nato pa druga. Ta remonta dela na separaciji so pred kratkim skončali, izboljšala se je kvaliteta premoža in v zadnjih tednih res ni pritožb. Storjen pa je bil ob tej priložnosti še nek važen korak: na separaciji so pomnožili število delavcev za 30 do 40 ljudi; ta ukrep je rodil popoln uspeh.

Vprašanje separacije in kvalitete premoža je obravnaval delavski svet rudnika spet na eni svojih zadnjih sej.

Steklarna Hrastnik gradi stanovanjske hiše

S sprostitev naše trgovine se je spremenilo tudi povpraševanje po raznih steklenih izdelkih v široki potrošnji. Steklarna v Hrastniku je iz tega razloga izdala na pobudo svojega delavskega sveta vrsto ukrepov, da se proizvodnja čim bolj približa in prilagodi potrebam delovnega ljudstva. Samo v letošnjem letu je tovarna stekla v Hrastniku dala za široko potrošnjo nad 50 novih steklenih vzorcev, od teh veliko izdelkov za prehranbeno industrijo. Patente kozarce za vlaganje in vkuhanje je bilo poprej težko dobiti. To potrebo je delavski svet steklarne videl in kolektiv tovarne je začel producirati take izdelke v velikih množinah. Posebno pazljivost pa so letos posvetili v tem podjetju od njegovega upravnega odbora pa tja do zadnjega delavca kakovosti izdelkov. Da so proizvodni hrastniški steklarjev res kvalitetni, dokazuje zaloga steklenih izdelkov v tovarni, ki je vedno pod normalno, tako da mora tovarna odklanjati nekatera manjša naročila, to pa zaradi dražje drobne embalaže.

Na zadnji seji je delavski svet obravnaval vprašanje znižanja cen nekaterih steklenih izdelkov. Tako so znižali ceno raznim proizvodom, med drugim tudi steklenim cilindrom za petrolejke celo za 16%.

Delo kolektiva je bilo doslej kronano z uspehom, saj je podjetje do danes svojo družbeno akumulacijo odvajalo sto odstotno, oddalo pa je iz svojega sklada za prosto razpolaganje določen odstotek za komunalne potrebe svojega kraja. Delavski svet tovarne je na svo-

ji zadnji seji ugotovil, da je kolektiv v letošnjem letu do konca avgusta ustvaril nad 9 milijonov presežka, s katerim svobodno razpolaga. Iz tega denarja so skupaj s kolektivom steklarne kupili filmsko aparaturo za kino, ki ga bo upravljal »Svoboda II« v Hrastniku, prav tako pa so prispevali za komunalne namene 15%, kar da 2.125.000 din. Preostali znesek bodo po sklepu delavskega sveta uporabili za gradnjo stanovanjskih hiš, ki se že zidajo za Savo in bodo do zime že pod streho.

Iz gibljivega dela plač pa financirajo v tej tovarni popravila in vzdrževanje starih stanovanjskih hiš. To, kar jim v stari Jugoslaviji kapitalist Abel ni nikoli dal, to sedaj dobivajo delavci v novi Jugoslaviji, kjer tovarne upravljajo sami delavci: že drugič bodo delili ti delavci 50-odstotni pribitek na mesečno plačo. Plavljen pa je sklep, da tega prebitka ne dobe tisti, ki imajo veliko neupravičenih izostankov, kajti za vsak izostanek se odbije od zneska 10 odstotkov. To je vzgojen in umesten sklep, ki bo dal spodbudo, da v tovarni sploh ne bo neupravičenih izostankov od dela. V kolektivu je takih članov le 21, ki bodo prikrajšani za ta priboljšek, od njih pa je večina, ki imajo le 2 do 3 neupravičene izostanke. Mirno lahko trdimo, da so v tej tovarni disciplinirani delavci in v tem pogledu med najboljšimi kolektivi.

Lepe uspehe pa dosega kolektiv tudi na kulturno-prosvetnem področju, o čemer smo že pisali in kjer so se posebno izkazali godbeniki in pevci. Prav

Uspehi tekmovanja na rudniku Zagorje

V tekmovanje na čast VI. kongresa KPJ so vključeni vsi obrati zagorskega rudnika. Tekmovalne komisije s obratov pošiljajo vsakih 14 dni poročila o uspehih tekmovanja glavni komisiji na rudniku. Med najboljšimi jamskimi obrati je bil doslej obrat Podstrana, ki je v septembru dosegel proizvodni načrt s 109,4%, obrat Kisovec pa ga je izpolnil samo z 99,8%. Obrat Kotredež ima težavne delovne pogoje, vendar so uspehi tekmovanja tudi tukaj pomembni zaradi dvoetažnega odkopavanja v polju E, uvedbe širokočelnega prido'ivanja premoža v polju C, zaradi organiziranja izvoza z akumulatorskimi lokomotivami v kotredeškem rovu in izboljšanja kakovosti rovnega premoža s skrbnejšim prebiranjem v jami. Kljub slabim storitvam je obrat pripravil v septembru na materialu in drugih stroških 6,7%, Podstrana pa 8,1%. V vseh obratih se je izboljšala delovna disciplina, prav tako tudi varnostne mere pri delu. V oktobru pa je bil najboljši obrat Kisovec.

Pa tudi stranski obrati so bili deljavni; apnenice so ves čas tekmovanja presegale svoj proizvodni načrt, kar je zahvaliti sto odstotnemu izkori-

ščenju delovnega časa. Lepe prihranke so tukaj dosegli pri materialu, saj so v juliju pripravili 239 din pri eni toni apna.

Med najboljšimi je nadalje kolektiv strojnega obrata. Poleg izboljšav v rudniških obratih in prihrankih na materialu je kolektiv, ki je včlanjen v elektrostrojni zvezi, dosegel uspehe tudi drugod; izvršil je mnogo del na elektrifikaciji naše vasi, pri popravilih naših zadržnih žag in še drugih napravah. Prav tako ni zaostajal za drugimi kolektiv zunanjenega obrata. Adaptiral in popravil je upravno poslopje rudnika, izvršil pa tudi popravila na najbolj potrebnih stanovanjskih objektih.

Delavski svet in upravni odbor rudnika sta v pogledu novega načina našega gospodarjenja kar dobro opravila svojo nalogo, ob čemer sta imela vso podporo sindikalne in partijske organizacije. Sedaj pripravljajo tečaj za člane delavskega sveta in upravnega odbora, v katerem bodo ti funkcionarji dobili potrebno znanje o politični ekonomiji in v finančnih vedah. In končno so spoznali razne slabosti, ki še ovirajo razvoj rudnika.

Zbor rezervnih oficirjev v Litiji

V Litiji so si rezervni oficirji ustanovili eno izmed prvih organizacij v Sloveniji. Zato so že imeli redni občni zbor in izvolili novi odbor, ki bo vodil delo v društveni sezoni 1952/53.

Rednega občnega zbora so se udeležili člani iz Litije, Kresnice, Smartina in drugih okoliških krajev, saj ima litijski ZRO obširen delovni okoliš.

Ob priletku občnega zbora je društveni predsednik tov. France Gorenc pozdravil predstavnika ZRO okraja Ljubljana-okolica predsednika tov. Miho Berčiča. Nato so sledila poročila društvenih funkcionarjev. V teku leta so imeli več delovnih sestankov s predavanji. Med drugim sta predavala tov. Ravnikar iz Ljubljane in polkovnik tov. Pera Brajovič iz Kumanovega, ki je bil poleg v Litiji na političnem ter uporabil bil priložnost da je seznanil svoje tovariske rezervne oficirje z najnovejšo oborožitvijo v JLA.

ZRO Litija je izvedla tudi lepo uspešno tenensko vajo — obramba Litije ob letalskem napadu.

Društvo ZRO in njega člani so sodelovali med letom z ostalimi množičnimi organizacijah pri raznih proslavah praznikov, na Praznik zmage, ko je prišel predavati v Litijo javni tožilec LRS tov. Miha Berčič, ob prazniku vseljudske vstaje pa je prišel med nas predsednik ljubljanske občine general Jaka Avšič, ki je imel tudi slavnostno besedo. ZRO in ZB sta obnovila tradicionalni tek zmagas Smartno-Litija in razpisala predhodni pokal.

ZRO je sodelovalo tudi pri različnih množičnih manifestacijah, tako pri proslavi partizanskega dne na Savi pri Litiji na idiličnem Ravnem izzu. ZRO se je udeležila tudi velikih manifestacij ob proslavi slovenskih brigad v Dolenjskih Toplicah.

Kljub kratkim mesecem, odkar je vodil delo sedanjí odbor, so člani videli in poročili, da je ZRO storilo svojo dolžnost. Član ZRO tov. Danilo Berger je ustanovil Strelsko družino. Posebno prišrni pa so bili stiki ZRO z Zvezo borecv.

Gost tov. Miha Berčič je prikazal svetlo blijo jugoslovenskega rezervnega oficirja in njegove dolžnosti do ljudske skupnosti. Predvsem je nakazal, poa, kako se naj rezervni oficirji strokovno izpopolnjujejo. Njegova izvajanja so izvala živahno debato.

Na zaključku razprave je zbor sprejel smernice za nadaljnje delo. Tako bodo poglabili delo na strokovnem področju ter do slej še bolj sodelovali v predvojaški vzgoji naše mladine. Na seje Združenja rezervnih oficirjev bodo klicali tudi komandirje posameznih centrov predvojaške vzgoje ter skupno delovali za odpravo vseh napak in za večjo udeležbo.

Na pobudo ZRO v Litiji bodo ustanovili v Litiji koordinacijski odbor. V njem bodo zastopniki vseh množičnih organizacij OF, kjer bodo reševali skupna vprašanja. To bo pomemben korak za aktivizacijo Litije in okolišja.

Zatem so sledile volitve; v novi odbor so izbrali predvsem mlajše ljudi, ki se naj izkažejo z znanjem, ki so ga pridobili v JLA. Na zboru je manjkalo nekaj članov, ki se niso odzvali vabilu, ni opravičili, zato je bil sprejet predlog, da bo odbor časti pozval vse, ki so manjkali, da se opravičijo. Navzočnost na zborih je temeljna dolžnost vseh članov, opravičljivi so le utemeljeni izostanki.

Lepo manifestacijo pripadnikov JLA je zaključil predsednik delovnega odbora tov. Jože Žen, ki je predlagal Glavnemu odboru Združenja rezervnih oficirjev v Beogradu pozdravno brzojavko.

VSAK TEDEN nekaj

PŠENICA MORA POČIVATI

Mladi bolgarski uradnik je šel nekega dne na deželo. Ko je korakal po pšeninem polju, je oprasal starejšega kmeta: »Povej mi, zakaj je pšenica tako upognjena?«

»Zaradi tega, ker mora počivati, preden nastopi dolgo potovanje,« je odgovoril starec.

KULTURA NA TEKOČEM TRAKU

Sedaj so sistem norm (produkcija, ki jo zahtevajo od osakega delavca) razširili na kulturno življenje na Madžarskem. Knjiženni časnik »Irodalmi Ujsag« poroča, da je 175 madžarskih pisateljev izdelalo plan, da bodo o prihodnjem letu napisali 376 književnih del različne orste, tako na primer 108 romanov, obširno zgodovino glavnih industrijskih načrtov in določeno število zgodovinskih romanov.

V pripravi je tudi 57 gledaliških del, kakor tudi filmski scenariji, ki se ukvarja z žoljenjem Lea Frankela, vodilnega člana madžarskega delavskega gibanja. Madžarski pesniki pa pripravljajo 23 pesniških zbirk.

JUNAK SOVJETSKE ZVEZE

Dva moža sta prekorčila cesto kljub temu, da je svetlobni signal kazal »Stoj«. Takoj ju je ustavil stražnik, ki je zahteval plačilo kazni. Proti je plačal, drugi pa je oprasal z visokim glasom: »Ali morajo junaki Sovjetske zveze plačati kazen?«

Stražnik se je takoj strunno zagnal, pozdravil in odgovoril: »Ne tovariši! Junaki Sovjetske zveze ne plačajo nikoli kazni!«

Ko sta bila oba za oglom na varnem, je proti oprasal drugega: »Biti morate prisojeno! Ste junaki Sovjetske zveze prav tako kot jaz.« Drugi je odgovoril: »Točno! Pa saj sem ga samo oprasal in tako izvedel resnico!«

Naši čitatelji pišejo

Tekmovalni polet »Svobode-Trbovlje II«

Društvo »Svoboda« v zgornjih Trbovljah se je z vsemi svojimi sekcijami vključilo v tekmovalni polet za naslov najboljšega prosvetnega društva v okraju. V tem delu trbovlske doline se kulturnoprosvetno življenje ni razvijalo v večjem obsegu, za kar pa so dani vsi pogoji. Zato so tudi tamkaj ustanovili delavsko prosvetno društvo »Svoboda« in je pričakovati, da se bo kulturno-prosvetno delo v gorenjih Trbovljah zelo lepo razmahnilo.

Prvi začetki tega hvalevrednega prizadevanja so bili sicer nekoliko težavni, zlasti še, ker je bilo med tamkajšnjimi kulturnimi delavci precej omahljivcev. Toda vse težave se z živim delom premagajo in so jih tudi tukaj. V društvo so vstopali novi člani, ki jih je sedaj že nad 400. V zadnjih dneh se jih je včlanilo nad 40, to pa predvsem iz vrst mladine. Pozdraviti je treba pristop večjega števila učiteljev in profesorjev, tako da je društvu s te strani pomoč zagotovljena.

Društvo je dobilo na razpolago tamkajšnji lepi »Dom kulture«, kjer bo imelo potrebne prostore za vsestransko delovanje. Prva naloga novega društva je bila ureditev prostorov v tem domu. Slovenska proslava ureditev prostorov v novem Domu Svobode bo na Dan republike, 29. novembra. Poleg dvorane z gledališkim odrom, ki je že urejena, ter prostorov za vaje dramske sekcije društva, bodo tamkaj pripravili še lokal za šah, za vaje pevskega zbora, ki je že začel z delom. Glasbeni odsek, ki ima že svoj tamburaški orkester, bo tudi imel v tem domu svoje prostore, prav tako bodo uredili tamkaj lepo čitalnico. Poleg tega pa bodo v Domu »Svobode« prostori še za terenski odbor OF, ZB, AFZ in mladino, s čimer bo prišlo društvo »Svoboda« do najzobje povezave s temi množičnimi organizacijami, ki mu bodo pomagale pri vršitvi njegovega poslanstva.

Do sedaj so v tem društvu dramska sekcija, pevski zbor, tamburaški orkester in filmski krožek. Gledališka skupina si je zadala nalogo, da bo že v tej sezoni uprizorila pet odrskih del. Prva premiera bo prišla na oder do 29. novembra. Pevski zbor je tudi že začel z delom, v katerem je trenutno 62 članov in članic. V načrtu pa imajo tudi ureditev lutkovnega gledališča. Zanj že pripravljajo oder, ki bo nameščen v mali dvorani. Ustanovitev lutkovnega odra je treba toplo pozdraviti, saj bomo z njim pritegnili v kulturni krog naše najmlajše.

Posebno uspešno deluje filmski krožek, ki je dobil pred nedavnim kinoprojektor na ozek trak, prav tako ima ta krožek svoj avto, s katerim marljivo obiskuje bližnje in daljnje vasi ter prireja filmske predstave tudi v Savinjski dolini.

Društvo »Svoboda-Trbovlje II« pa si je zagotovilo še neko pridobitev: dne 29. novembra bo odprlo v svojem domu kinematograf. Aparaturo si je društvo že kupilo ter delajo sedaj tamkaj na ureditvi potrebne projektorske kabine. Ko bodo vsa pripravljala dela

končana, bodo imele goste naseljene zgornje Trbovlje svoj lasten kino za prikazovanje filmov normalne širine, medtem ko so doslej predvajali tamkaj samo filme na ozek trak.

Kakor smo že omenili, se novi člani stalno priglašajo. Posamezne sekcije društva pridno vadijo, tako da bodo lahko kmalu začeli z rednimi prosvetnimi večeri, ki jih nameravajo prirediti redno vsak mesec, kakor je bilo to v navadi pred vojno pri »Zarji« in »Svobodji« in »Vesni«.

Društvo »Svoboda« v zgornjih Trbovljah si je svoj delavni načrt pra-

vilno začrtalo. Svojo nalogo bo vršilo lahko z uspehom, saj je na pravi poti: povezovalo se je z množičnimi organizacijami ter odprlo pot prosvetnim delavcem, ki so do nedavnega stali izven kulturnoprosvetnega dela med delovnimi množicami.

Članstvo »Svobode-Trbovlje II« je trdno odločeno, da bo svoj načrt izvršilo in se tako uvrstilo med kandidate za osvoboditev prehodnega pokala, ki ga bo Izvršni odbor Ljudske prosvete okraja Trbovlje izročil najbolji prizadevnemu kulturnoprosvetnemu društvu našega okraja.

Takih tajnikov ne potrebujemo

Bližnje volitve v naše občinske ljudske odbore, zbere proizvajalce in okrajne zbere so v vseh terenih okraja Trbovlje močno razvile tudi tiste, ki so doslej stali ob strani. V zvezi s tem pa je naše vsake terene močno razgibal odmera, IV. akontacija letošnjih kmetijskih davkov, ki se je nekaterim ljudem v posameznih predelih našega okraja zdela previsoka. Poleg razgovorov o dosedanjem delu naših ljudskih odborov in o izbiri kandidatov za bodoče volitve so seveda povsod razpravljali o davkih, prav posebno nedostopi glede tega vprašanja pa so bili v občinskem ljudskem odboru v Dolah pri Litiji. Že na prvi razširjeni seji občinskega ljudskega odbora OF ter ostalih množičnih organizacij, KZ in še drugih je prišlo do zanimivih razprav, prav tako na drugi seji, ki so jo sklicali za 30. oktobra. Za rešitev raznih vprašanj je bilo treba v Dolah sklicati že v drugo razširjeno komiteto, vendar pa so imeli aktivisti v okraju na terenu mnogo dela. Priden se jim je to posrečilo, kajti tajnik občinskega ljudskega odbora v tem kraju je imel glede sklicovanja seji in podobno prav svojevrstno pogleda in metode: če je bilo treba sklicati kakšno sejo, je lepo poslal na teren kakšnega otroka in s tem je bilo delo za tega moža opravljeno. Ko je bilo treba sklicati sejo v drugo, tajnik Ivan Grčar seveda za to ni imel časa, zmogel je davki, ki so bili na preiskavi pojedini. Povsem razumljivo je, da se mož ob tako lepi priložnosti ni zmedel za svoje službene in državljanske dolžnosti. Aktivisti v okraju so se zato odločili, da grede že v sredo, 29. oktobra, sami v Dole. In res: ko so obiskali posamezne vasi občine Dole, so doglali, da ljudje kaj malo vedo za ponovno sklicano sejo. Pa še nekdo so opazili — namreč prav čuden odpor kmolov proti občinskemu tajniku, da je znal in vedel pomagati sebi (obnovil si je svoja gospodarska posojila), ostalih pa ni videl.

Razumljivo je, da je bila seja ozir. širše posvetovanje sklicano za 30. oktobra, kaj živahno. Poleg podrobnih razprav o samih volitvah je bilo na tem sestanku mnogo razgovorov glede odmere davkov. Najbolj nasprotna proti tej odmeri sta se pokazala občinski tajnik Grčar in z njim še nekateri drugi občinski, češ da kmetje ne bodo zmogli davki, ker so previsoki, da ljudje ne bodo šli volit, da ne bodo hoteli sprejeti kandidatur itd. Da pa kmetje v Dolah le zmorojo poravnave svojih obveznosti do dr-

žave in naše ljudske skupnosti, nam povedo naslednje številke: samo za odkup krompirja po KZ v Dolah so kmetje dobili 1.196.836 din. za odkup zelja 88.427 din za odkup gozdnih sadežev 543.032 din, za ostale poljske pridelke 134.585 din, za les pa 4.350.260 din ali skupno 6.313.134 din. KZ v Dolah pri Litiji pa je na drugi strani prodala kmetom industrijskih izdelkov za 521.121 din. Pa ne samo to — še neko drugo vprašanje se pojavlja: za davke ni denarja, za obnovo cerkvene strehe pa so kmetje darovali preko 150.000 din!

Kje je torej vzrok za trditve, da je odmera davkov prevelika? Prav gotovo v oportunističnem zadržanju samih ljudskih odborov, katerim je prednjačil sam občinski tajnik Grčar, ki je najbolj poudarjal prevleko davčno osnovo, sam pa je izven KZ prodal čez 50 mernikov krompirja! Takih in podobnih mož, ki so prodajali svoje poljske pridelke izven KZ samo zato, da bi prikriili svoje prave dohodke, je še več.

Sprejdi navedene številke pa so samo del vsega, kar bi lahko v zvezi z odporom proti davkom povedali, so pa že same ob sebi zgovorne dovolj. Ljudski odborniki v Dolah si predstavljajo ljudsko samopravo seveda čisto po svoje; tako je n. pr. nek kmet dejal: »Kaj nam bo takšna ljudska oblast, ki nam ne pusti, da bi sami odločili, kakor bi mi hoteli in sami določili, koliko davkov bomo plačali.« Prav nič čudnega ni torej, da je v Dolah prišlo do tega, da so tajnika Ivana Grčarja izključili iz članstva Partije, in skoraj verjetno je, da ga bodo odstranili tudi z njegovega položaja v občini. Na širšem sestanku partijske organizacije, ki je bila tako nato se tega moža zaradi malomernega opravljanja službe, nepravilnega odnosa do ljudi in zaradi pomevnih izključil iz partijske organizacije. Tako ki je ta mož prilastil iz občinskega samoprispevka 10.400 din. iz gasilske blagajne pa 20.000 din. Prav tako je že nad obo leto dni zadrževal partijsko članarino, ki jo ni odvedel. Vedno se je izgovarjal, da jo je že nakazal. Njegovo celotno delovanje je v preiskavi.

Prepričani smo lahko, da si vsi pošteni volivci v Dolah takih tajnikov ne želijo in jih tudi ne potrebujejo. Zato bodo v bližnjih dneh na svojih zborih volivcev predlagali novi občinski odbor takšne ljudi, v katere bodo imeli popolno zaupanje in ki zavije vedo, da bodo pravilno zastopali in varovali koristi vseh.

Volitve v skupščino Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje so najboljše potekle v Trbovljah

Po vsestranski dobri politični pripravi so v nedeljo 26. oktobra opravili volitve v skupščino Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje tudi v našem okraju. Vseh volilšč je bilo 33, izvoljenih kandidatov pa 38. Volilnih upravičencev je bilo v trbovlskem okraju 15.358, volitve pa se je udeležilo 12.523 ljudi ali 82,12%. Najslabše so izvedli te volitve pač na zagorskem sektorju,

kar da misliti, da so tamkaj volitve le pomanjkljivo pripravili. Najbolje so jih izvedli v Trbovljah; tako zaznamuje volilna čnota na rudniku Trbovlje-Hrastnik 90% udeležbo, Strojna tovarna »Miha Marinko« 95%, elektrarna, železnica in pošta 94,8%, cementarna 100%, OLO Trbovlje, sodišče, Narodna banka in množične organizacije 82%, okrajno in mestno gradbeno podjetje ter cestarji 84%, Mestno strojno mizarstvo in trgovska podjetja pa 97%. Tudi upokojenci v Trbovljah so dobro volili, in sicer z 90-odstotno udeležbo. Slabše pa so se odrezali v Trbovljah ostali, ki so volili samo 63-odstotno.

Drugi najboljši volilni sektor so bile Radče; tukaj so volili v papirnici 100%, železničarji v Zidanem mostu 85%, upokojenci 70%, ostali pa 88%. V Hrastniku je volilo v steklarni 76%, kemična tovarna in apnenice 86%, upokojenci 75%, ostali pa 82%. Najsi bše so pa opravili te volitve v Zagorju; rudnik je volil 72%, upokojenci 48%, ostali pa 81%.

Volitve so povsod potekale v redu. Tudi volišča so bila lepo okrašena, posebno pa so se v tem pogledu izkazali trbovlski upokojenci. Novoizvoljena skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje se je sešla k svojemu zasedanju včeraj, 5. novembra.

Ameriški film »Iz tisoč in ene noči«

Film bi lahko imel tudi naslov »Aladin in njegova čudežna svetilka«, seveda če ne bi že tudi napravili filma s takim naslovom pa če ne bi dišalo v filmu bolj po Hollywoodu, kot po sloviti pravljici iz zbirke »Tisoč in ena noč«.

Zgodba se plete v Bagdadu, ki se koplje v razkošju in bujni vzhodnjaški domišljiji. Poim je princ, zincev, vezirjev, haremov, lepih suženj, maščevanja in zvijač. Razčepan rokavah sredi trga je nemara preobčen sultan ali pa vezir. Kdo vel čudežna Aladinova svetilka prestavlja gore, pričara jedi, palače, zmaga nad sovražniki itd.

Aladin in njegov prijatelj Abdulah sta bila v Bagdadu ravno takrat, ko so nesli na sprehod lepo sultanovo hči Armimo. Aladin jo je oboževal, zato je skočil k njej v nosilnico in ji priznal ljubezen. Seveda sta se tudi zmenila za nočni sestanek na sultanovem vrtu. Princ Hadži je medtem z vezirjevo pomočjo spodenel starega sultana in tako je tudi Aladin namesto v naročje svoje ljube prišel v ječo, nekakšno princeso pa je obljubil vezirju. Princelina služabnica Novira je pomagala Aladinu in prijatelju, da

sta pobegnla v gore. Tam je Aladin našel čudežno svetilko in lepo vilo, ki se je zaljubila vanj in mu delala preglavice toliko časa, da se ni ustvarila drugega Aladina, popolnoma enakega novemu princu, ki je poročil princeso Armimo in pomagal staremu sultanu na prestol. V Bagdadu je zavladala sreča, hrepeneča vila pa je prišla do moza.

KINO TRBOVLJE

bo predvajal prihodnje dni ameriški barvni film

»IZ TISOČ IN ENE NOČI«

naslednji teden pa francoski film

»ODSEL BREZ NASLOVA«

Spored predstav bo razviden iz reklamnih omaric in lepakov

Pred Partizanskim tednom v Litiji

Od 7. do 14. decembra t. l. bo v Litiji Partizanski teden, v spomin na ustanovitev II. Štajerskega bataljona, ki je bil ustanovljen sredi decembra 1942 na Kremenjaku na Dolenskem. Za zbor prvih slovenskih partizanskih borcev se vrše v Litiji velike priprave. Postavljen je poseben organizacijski štab, ki se deli v več odsekov. Kulturno-prosvetni odsek je že izdelal okvirni program za prireditve v Partizanskem tednu.

pristvoval pri uprizoritvi svojega dela; v soboto 13. decembra je določena slovenska akademija, v nedeljo pa bo zbor II. Štajerske grupe s pohodom na Tisje, kjer so se zmagovito spopadli z Nemci. Ta dan bo v Litiji slovesno proglašeno za občinski praznik v spomin na boj na Tisju, ki se bo nadaljnja leta praznoval proti koncu leta, letos pa izjemoma skupno z borci II. Štajerskega bataljona.

V nedeljo 7. decembra bodo dopoldne in popoldne razne športne prireditve, lahkoatletska tekmovanja itd. Zvečer tega dne pa bo v Litiji gostovanje ljubljanskih kulturnih skupin; v ponedeljek 8. decembra: popoldne šahovska tekmovanja najmlajših, zlasti dijakov litijske gimnazije, zvečer pa simultanka litijskega rojaka tov. Toneta Preinfalka s člani litijskega šahovskega kluba; v torek 9. decembra bo popoldne pionirska prireditev, zvečer pa predavanje Ljudske univerze, povabljen je zgodovinar ljubljanske univerze dr. Metod Mikuž; v sredo 10. decembra je določen nastop litijskih in okoliških glasbenih društev, tako litijske Lipe, smarskega Zvona, gimnazijskega pevskega zbora in litijskega orkestra. Popoldne bo komemoracija na litijskem pokopališču, ki jo bodo organizirale žene, članice ženske sekcije OF v Litiji v spomin padlih borcev NOB; v četrtek 11. decembra je določena slovenska kinopredstava. Prireditveni odbor se bo zavzel za izvajanje slovenskega filma »Jara gospoda« po Kersnikovem besedilu. Na slovesno izvajanje v Litiji bodo povabljeni vidnejši delavci tega filma; v petek 12. decembra bodo uprizorili Borove »Raztrgance«. To delo so v Litiji člani domačega Dramatskega društva že izvajali. S ponovitvijo v Partizanskem tednu pa hočejo dati poudarka idejam NOV. Pisatelj »Raztrgancev«, pesnik in književnik Matej Bor, bo osebno

objavljen je samo del prireditev — delujejo domala vsi Litijani, ki so znani kot dobri in zanesljivi organizatorji. Litija bo tiste dneve v slovesnem razpoloženju. Bo tudi ozvočena. V Ljubljani pa deluje pri GO ZB poseben prireditveni odbor, ki bo pripomogel k še boljši proslavi litijskega praznika in dneva ustanovitve II. Štajerskega bataljona.

POZIV

Pozivamo vse delavske svete podjetij, ustanove in organizacije, da nam na poslano film prošnje za prispevke za gradnjo Delavskega doma sporoče svoje odločitve. — Odbor za izgradnjo Delavskega doma v Trbovljah.

Vabilo

Akademsko izobražene in visokosolce okraja Trbovlje obveščamo, da bo

IV. BRUCOVSKI VEČER

v soboto dne 6. novembra 1952 ob pol 8. uri zvečer v Domu Svobode II v Zgornjih Trbovljah (v bivšem Domu kulture).

Vljudno vabljeni!

CESTA ZAGORJE-PODKUM — VAZNA PRIDOBITEV ZA ZASAVSKE KRAJE

Iz Zagorja drži skozi Sklendrovce na Podkum cesta, po kateri je mogoče priti tudi z dobrimi avtomobili, saj so jo leta 1948 že dokaj dobro uredili, vendar so z deli prenehali, ker je zmanjkalo denarja. Kakšnega pomena je dokončna izgradnja te ceste in še dalje do Preske, vidimo, če pomislimo, da je pot od Zagorja skozi Sklendrovce do Podkuma dolga le 7 km, cesta ob Savi skozi Radče pa na Podkum na meri 35 km. Leta 1947 in 1948 so gradili cesto skozi Sklendrovce med 5 in 6 kilometrom. Malu nante pa so dela ustavili zaradi pomanjkanja kreditov. Promet na tej cesti je bil že kolikor toliko urejen, vendar še ne v celoti. Zelja volivcev v Podkumu je bila, da se cesta iz Zagorja skozi Sklendrovce do Podkuma dokončno spravi v red ter podaljša še do Preske.

z deli na cesti začeli v letošnjem septembru. Najprej so zaposlili tukaj 40 delavcev, pozneje pa so to število povečali na 68. Tudi potrebne orodje so preskrbeli, tako da je delo kar dobro napredovalo. Do 1. novembra so izkopali 800 metrov trase ter položili 50 m tlaka-makadam, prav tako pa napravili proputa v dolžini 100 metrov.

Za izgradnjo ceste so seveda živo zanimajo tudi volivci iz Podkuma. Zato so na zboru volivcev sklenili, da bo vsaka hiša opravila za te ceste 5 brezplačnih dni, t. j. po 40 udarniških ur. Kmetje, ki imajo vpreno živino, bodo pa s njo tudi napravili isto število brezplačnih dni. — Ko bodo vsa dela skončana, bo na cesti Zagorje-Podkum mogoče vsak avtomobilski prevoz, akoravno bo vožnja za težje kamione na prvih 5 kilometrih nekoliko težja, ker je cesta še precej ozka. Potrebno bo torej, da se v bližnji dohodnosti cesta na tem sektorju še primerno razširi. Dokončna izgradnja te gorske ceste bo vsekakor velikega pomena za revniško in kumljansko prebivalstvo.

EARL BIGGERS: Skrivnost EVELINDURAND

Iz žepa je potegnili pisemski ovitek. Iz njega pa zagnan list belega papirja in dobljeno.

Flannery je pazljivo pogledal obe stvari: »Tukaj, gospod nadzornik, so neki odtisi: vi se na to stvar bolje razumete kot jaz, obzede,« je rekel Chan. »Ali bi mi hoteli povedati, če so odtisi na dopisnici in na pisemskem papirju lastni?«

»Zdi se mi, da so. To lahko za trdno ugotovimo s preiskavo. In kaj sklepete iz tega?«

»Ta beli papir je bil v pisemskem ovitku z zaglavljem Scotland Yarda,« je najljubši Chan. »Gospodična Morrow vam je verjetno o tem že govorila.«

»Da, povedala mi je, da ste pregledali postjo sira Frederika in čigar je ta pačeni odtis na kartici?«

»To je odtis Paradyjevega palca, sinje gospodična Kirka,« je pristavil Chan.

Flannery je planil pokonec: »Kaj mi niste tega takol povedali! Sedaj pa zares napredujemo! Moram vam priznati, da imate nekakšno odlično detektivno Parady! Ta hitena se držal odpirati tuj pisemski Chan. »Začel je z roko kot znamenje, da se ne strinja.«

»Ne, ne! Devolite, gospod nadzornik! Spet bi radi pospešili stvar. Tudi Paradyja in Chan opazujata, zraven pa potrpeljivo čakali.«

»Pojdite k vragu,« so potrpežljivo stali v vrstici Flannery. Jaz sem drugača mnenja. Dal ga bom prijeti in za potem prisilil k priznanju.«

»Kaj pa bom izgubil odličnega strelnika?«

»Ali naj mi dam takšno priporočilo?«

»Samo trenutno, nadzornik,« ga je rotel prist Chan. »Nobenih dokazov nimamo, da je Parady morilec. On je sicer storil greh, toda mi se pazimo na vsak njegov gib. Prišli

21

»Kaj ste delali tisti večer, ko je Eva Durand pobegnila iz Peshawarja?«

»Po vsej verjetnosti sem sedela doma in pisala šolske naloge,« je odgovorila. »Jaz sem že v svoji zgodnji mladosti kazala nagnjenost do učenja.«

»To vam verjamem. Kje ste se pa naučili tako sposobnega vedenja?«

»V Baltimoreju, dokler nisem prišla na Zahod in se vpisala na pravno fakulteto.«

»Odlifno! Preiskujemo še naprej vaše temno preteklost; povejte mi, čemu ste se odločili ravno za pravo? Zaradi ljubzenskega razočaranja?«

»Strahotno se motite,« je odgovorila Morrow. »Moj oče je bil sodnik in je vedno tožil, da nima moškega potomca, ki bi prevzel njegovo službo.«

»Ze dano vem, da so sodniki omejeni ljudje; prišel sem z njimi v stik zaradi prebitre vožnje. Sodnik si je torej želel sina? Ni znal ceniti svoje sreče!«

»Polagoma je uvidel, da ni vse propadlo. Pregovoril me je, da sem se odločila za pravo.«

»Kako ubogljiv otrok!«

»To mi ni bilo ravno težko, ker me je ta studij res zanimal. Nikoli nisem bile zame privlačne prazne in plitve zabave.«

»Oh! Pa imate vendar še kakšno lastnost, ki diši po resnosti?«

»Ne vem. Ta stran mojega značaja je ostala popolnoma zanemarjena in šele sedaj se trudim, da bi tudi to popravil.«

»Jaz vam bom pomagala.«

Kirk je pustil svoje vozilo v stranski ulici, nato pa sta odšla v nebotičnik.

Grace Lina je bila zaposlena pri dvigalnikih. Misleno jo je bilo pregledati. Kodri njenih temnorjavih las so gledali mladostno kluba. Na njenem bleščnem mladostnem obrazu ni bilo nobene gube. Neznana leta — si je mislil Kirk — a vendar neposbitna lepota. Kakšna skrivnost je bila njena preteklost. Zakaj neki je sir Frederik prinesel s seboj ta časniki izrezek, ki se nanaša na Jenny Jerome?

»Tako bom za vami,« je rekla Morrow, ko se je dvigalo ustavilo v dvajsetem nadstropju. Kirk je odšel v svojo vilo, kmalu za njim pa je prispela tudi Morrow.

»Hotela sem postaviti teli deklici v dvigalu več vprašanj,« je začela polglasno. »Tistega dne, ko je bil ubit sir Frederik, ji nisem posvetila nobene pažljivosti.«

»Kako se vam zdi?«

»To je ženska iz boljše družbe. Njen trenutni položaj ji mislim, ne ustreza.«

»Jaz sem pa mislil, da je ta služba zanjo še preobra.«

Morrow je očitajoo rekla: »Vi ste neresen človek!«

Chan in Flannery sta potrkala na vrata. Nadzornik je bil ves zasopjen.

»Gospod Kirk,« je začel, »ako nam boste pokazali sobo svojega strežnika, lahko začnemo takoj a preiskavo. Prinesel sem s seboj več ključev. Pretaknili bomo vsak najmanjši predal.«

»Kako bi bilo, če bi pregledali tudi kuharjevo sobo?« je predlagal Flannery.

»Moj kuhar je Francoz in ima svoje stanovanje v mestu,« je pojasnil Kirk.

»Hm! All je bil sploh v hiši tisti večer, ko se je dogodil umor?«

»Dobro. Potem moramo tudi njega zaslišati.«

»Mislim, da bo to za vas velika zabava, kajti on govori zelo popačeno angleščino.«

Kirk je pustil oba polista v Paradyjevi sobi in odšel v salon, kjer je sedela gospodična Morrow.

»Gotovo vas prevzame strah, kadar zagledate kuhinjo, ali ne?«

»Zakaj?«

»Zato, ker ste pač velika pravilnica.«

»Jaz znam brati tudi recepte kuharskih knjig in znam pripraviti tudi več jedil. Lahko bi vas celo a svojim znanjem presenetila.«

Barry Kirk je uradno izjavil: »Gospodična, človek vas vedno bolj cenil. All hočete, da začneva pripravljati čaj?«

»Odsla je z njim v kuhinjo.«

»Imam skromno stanovanje,« je rekla, sin kadar zvečer nisem preveč utrujena, si sama pripravim večerjo.«

»In kako se počutite ob četrtih zvečer? All ste tedaj preveč utrujeni?«

»Kakor se vzame; ukazaj na vprašujete?«

»Četrtik je prosti dan moje služinčadi. All moram še naprej to poudarjati?«

Gospodična se je nasmehnila: »Dobro, zapomnila si bom.«

S spretnimi rokami je položila lonček z vodo na štedilnik, nato pa pripravila skodelice in vse potrebno za čaj.

»Kako se v tej hiši vse blešči,« je pripomnila. »Parady mora biti res vzoren strežnik.«

»Vprašajte mojo babico! Ta pravi, da zna jo moški živeti samo v razkošju in umazaniji. Po njenem mnenju mora vsako hišo voditi ženska.«

»Kakšna neumnost!«

»Da... Moja babica je za nami za celo stoletje. V njenem času je bila glavna skrb žensk, da so bile dobre gospodinjice. Danes pa postajajo ženske filmske igralke, članice razumarskih klubov, odvetcine, državni tožilci, detektivki. Da... nekoč so bili lepi časi...«

»Lepi časi za moške,« je pripomnila ona. »Sedaj mi nimamo več veljave.«

»Nisem hotela reči ravno tega... toda zd se mi, da je čaj že gotov.«

Kirk je prinesel pladenj v salon. Gospodična se je usedla za mizo. Kirk je odšel v jedilnico in se vrnil s steklenico sode, a steklenico plače in z več kozarci.

»Ne smemo pozabiti, da nadzornik Flannery prezira čaj,« je rekla.

»Dobro bi bilo, če bi malo pohitela, da ne bosta prepoznata.«

Toda Chan in Flannery se nista hotela prikazati

V kamlinu so gorela polena in polnila soh s prijetno in mehko svetlobo. Kirk je vzel skodelico in se zleknil v naslanjaj, s katero lahko izrazim to udobno. Če bi vas človek videl samo od časa do časa, bi nikdar ne mislil, da se ukvarjate z detektivskimi posli.«

»Jaz izrazim silno različne sposobnosti.«

(Dalje prihodnjic)

